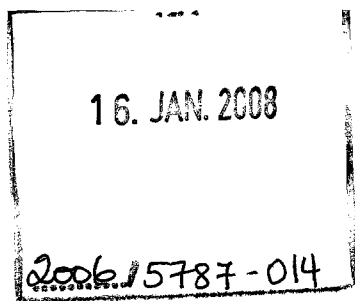

KULTUR- OG KIRKEDEPARTEMENTET
Postboks 8030 Dep.
0030 OSLO

Oslo, 15. januar 2008

Deres ref: 2006/05787 KU/KU1 ILK:est

HØRING – Forslag til endring av Forskrift om tilskudd fra Fond for lyd og bilde

BONO har mottatt Kultur- og kirkedepartementets brev av 12.10.2007 vedrørende endring av forskrift om tilskudd fra Fond for lyd og bilde (FLB).

BONO har i tidligere høringsuttalelser om innføring av et privatkopieringsvederlag, hhv. i 2001 og 2003, tatt til orde for at rettighetshavere på billedkunstsiden må kompenseres for den lovlige privatkopiering som skjer av deres verker. Billedkunst er en verkstype som antakeligvis er mer egnet for å bli kopiert digitalt enn mange andre verkstyper. Den teknologiske utviklingen har blant annet medført at billedkunst enkelt kan kopieres fra analog til digital form, f.eks. ved scanning av bilder. Verket av billedkunst gjøres i økt grad tilgjengelig online samtidig som utviklingen av lagringsmedier (både type medier og lagringskapasitet) er mer omfattende enn tidligere. Disse forhold tilsier en økning i omfanget av privatkopiering av billedkunst. Vi ser det derfor som positivt at departementet nå vil inkludere rettighetshavere til billedkunst, foto, tekst mv. i den kollektive delen av privatkopieringsvederlagsordningen.

Rettighetshavere til billedkunst har så langt ikke blitt tilgodesett hverken gjennom den kollektive eller den individuelle ordningen. BONO har tidligere gitt uttrykk for at opphavsmenn på billedkunstsiden bør være inkludert i sistnevnte ordning. Vi mener at midler fra den individuelle ordningen vil kunne fordeles individuelt til denne gruppen opphavsmenn på bakgrunn av statistisk materiale, i likhet med rettighetshavere til film- og lydopptak. All den tid opphavsmenn på billedkunstsiden ikke tilgodeses gjennom den individuelle ordningen, er det desto viktigere at rettighetshavere til billedkunst, foto, mv. blir tilstrekkelig ivaretatt gjennom den kollektive ordningen.

Ved å inkludere foto og billedkunst gjenspeiler for øvrig fondets navn, "Lyd og bilde", bedre de rettighetshavere som tilgodeses av ordningen. Vi mener imidlertid at fondets navn bør revurderes tatt i betraktning sammensetningen av de grupper som nå skal tilgodeses av ordningen.

Endring av rettighetshavergruppen som kan søke om tilskudd fra FLB

For at rettighetshavere på billedkunstsiden også skal kunne søke om tilskudd fra FLB, er det nødvendig å endre innholdet i den gjeldende forskriften. Den endelige forskriften må gjenspeile at ordningen nå er ment å omfatte også andre rettighetshavere på lik linje med de øvrige rettighetshavergruppene som hittil har vært tilgodesett. Høringsutkastet bærer imidlertid preg av at fondet først og fremst skal fremme produksjon og formidling av film- og lydopptak i samsvar med gjeldende praksis. Det forhold at også andre rettighetshavere nå skal kunne søke om midler fremstår som underordnet.

BONO vil fremheve at dersom inkluderingen av flere rettighetshavere skal innebære en reell endring i forhold til tidligere praksis, må dette synliggjøres i langt større grad gjennom ordlyden i forskriften enn det som fremgår av foreliggende utkast.

Videre følger BONOs bemerkninger til enkelte av departementets forslag:

§ 1 Formål med tilskudd fra Fond for Lyd og bilde

I forslagetets første ledd heter det : "Fondet skal fremme produksjon og formidling av innspillinger av lyd- og filmopptak og fordeles til beste for rettighetshavere innenfor musikk, scene og film". Og videre følger annet ledd: "Fondet er i tillegg en kollektiv kompensasjon til rettighetshavere for den lovlige kopieringen av deres verker som skjer til privat bruk".

Departementet foreslår således at fondet skal fortsette å fremme produksjon og formidling av innspillinger av lyd- og filmopptak i samsvar med gjeldende praksis. Tatt i betraktning fondets historikk og formålet med nåværende endring, har bestemmelsen fått en uheldig og lite treffende utforming etter vår oppfatning. Til sammenligning vises det til gjeldende forskrifts § 1 hvor det fremgår at "Fondet er opprettet for å gi en rimelig godtgjørelse til rettighetshavere for den lovlige kopieringen til privat bruk....og for å fremme produksjon og formidling av innspillinger i lyd og/eller bilde".

Slik forslaget er utformet, kan det synes som om fondets midler først og fremst skal tilgodeses produksjon og formidling av film- og lydopptak. Det at fondet er ment å kompensere for lovlig privatkopiering av verker til flere rettighetshavere enn de førstnevnte, blir sekundært. Som nevnt innledningsvis er det spesielt viktig at også disse gruppenes interesser blir tilstrekkelig ivaretatt gjennom FLB etter som de ikke tilgodeses av den individuelle ordningen.

Vi anmoder derfor om at formålsbestemmelsen utarbeides slik at det fremkommer tydelig at også rettighetshavere til billedkunst, foto, tekst o.l., kan søke om tilskudd fra fondets midler og ikke bare i de tilfeller slike verk blir gjengitt i film- eller lydopptak.

§ 2 Hvem kan søke

Departementets forslag, hvor de ulike rettighetshavere som søkergruppe ikke lenger er eksemplifisert som i gjeldende forskrift, fremstår som en god og ryddig løsning. Endringen av bestemmelsens navn er for øvrig mer nøytral enn den gjeldende, og er således også et godt valg etter vårt syn.

BONO støtter departementets forslag.

§3 Hva det kan søkes om støtte til

BONO registrerer at departementet opplyser hva det kan søkes om støtte til med mer utfyllende informasjon enn hva gjeldende bestemmelse gjør. Det bemerkes at listen ikke er uttømmende, slik at departementet bør ta høyde for dette ved utformingen av bestemmelsen.

Vi mener imidlertid det bør tilstrebes en mer ensartet ordlyd i litra c), e) og g) med de øvrige tiltak det kan søkes støtte til, slik at det også for disse inntas først: "produksjon og formidling av....".

I tillegg anmoder vi om at kunsthåndverk inntas under litra g) sammen med billedkunst og foto for å synliggjøre at også rettighetshavere til denne typen verk kan søke om tilskudd fra fondet.

§§ 6 og 7 Søknadsbehandling / Tildelingskriterier

Det fremgår av departementets brev at departementet oppnevner styre for fondet etter innstilling fra rettighetshaverorganisasjonene. Hver av rettighetshavergruppene har to representanter med hver sin vara oppnevnt av organisasjoner som representerer de enkelte grupper. Departementet oppnevner styrets leder på fritt grunnlag. Vi registrerer at departementet vil vurdere hvorvidt styrets sammensetning bør endres i forbindelse med den aktuelle endringen. Tilsvarende gjelder den prosentvise fordelingen av fondets midler mellom de ulike rettighetshavergruppene.

Det fremgår av forslagetets §§6 og 7 at styret beslutter hvem som skal motta tilskudd fra fondet. Beslutningen bygger på en skjønnsmessig helhetsvurdering av de innkomne søknader. Vurderingen

skal bl.a bygge på "...et kunstnerisk skjønn og kvalitetsmessige kriterier...", jfr. forslaget § 7 a). Til hjelp med søknadsbehandlingen kan styret opprette fagutvalg.

Etter vår oppfatning nødvendiggjør inkluderingen av flere type rettighetshavere at styrets sammensetning endres. Beslutninger om tilskudd fra fondet foretas av styret etter innstilling fra fagutvalgene og beror på en skjønnsmessig helhetsvurdering, jfr. over. Vi kan ikke se hvordan styret skal kunne foreta de nødvendige kunstfaglige vurderinger hvis ikke noen av styrets medlemmer besitter tilstrekkelig kunnskap om det fagfelt det søkes støtte til. Vi mener det vil være av avgjørende betydning for tildelingen at også de nye rettighetshavergruppene er representert i fondets styre.

Etter som beslutning om tildeling beror på innstilling fra fagutvalget, forutsetter det fra vår side at det i tillegg opprettes fagutvalg innenfor flere fagområder for å kunne vurdere de innkomne søknader på best mulig måte. Uten fagutvalg innenfor de ulike områder, vil det være fare for at søknader innenfor felt hvor det ikke finnes et særskilt fagutvalg, ikke vil bli behandlet på en tilfredstillende måte.

Når det gjelder den fremtidige fordelingen av midler mellom de ulike rettighetshavergruppene, ber vi om at departementet legger vekt på at gruppen *opphavsmenn* øker betraktelig som følge av endringen.

Nærmere om tildelingskriteriene – vederlagshensynet

I gjeldende forskrift heter det i §7 b) om tildelingskriterier: "I henhold til vederlagstankegangen skal midlene særlig komme de grupper til gode som er utsatt for privatkopiering". Bestemmelsen må ses i sammenheng med formålet for opprettelsen av fondet som da først og fremst var å søke å kompensere for privatkopieringen av video- og fonogrammer. Likevel har det hele tiden ligget kulturpolitiske målsettinger til grunn for ordningen, så som at fondet skal støtte ny norsk produksjon og fremførelse.

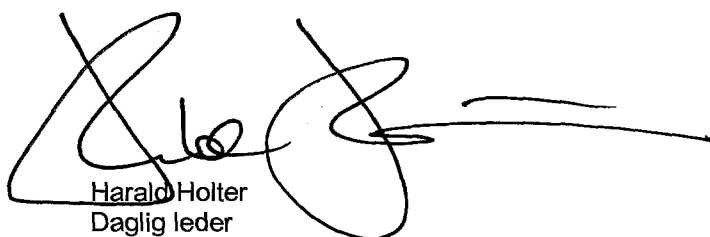
I departementets forslag er vederlagshensynet tatt ut. Departementet begrunner dette med at den individuelle ordningen gir rettighetshavere innenfor lyd og film individuell kompensasjon for den faktiske lovlige privatkopieringen som skjer. Vi bemerker i denne forbindelse at de to ordningene supplerer hverandre ved at begge har som formål å kompensere for den lovlige privatkopieringen som foretas.

Forutsatt at formålsbestemmelsen endres slik at ovennevnte hensyn blir ivaretatt, jfr. BONO's uttalelse om § 1, er det vår oppfatning at det ikke er nødvendig å ha med vederlagshensynet under *tildelingskriterier*. Vi legger til grunn at vederlagshensynet er en del av begrunnelsen for å inkludere de nye rettighetshavergruppene i FLB og blir således overflødig som et tildelingskriterie i § 7.

Avslutningsvis vil vi påpeke at det fremover vil være langt flere rettighetshavere som kan og vil søke om midler fra fondet som følge av endringen. Vi ber om at departementet tar dette i betraktning når fremtidige bevilgninger skal fastsettes.

Høringsuttalelsen er sendt pr. e-post til: postmottak@kkd.dep.no og pr. post.

Med vennlig hilsen
BONO

Harald Holter
Daglig leder

Benedicte Langford
Juridisk rådgiver